

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра політології, історії і філософії

ЗАТВЕРДЖЕНО КАФЕДРОЮ

Завідувач кафедри

Тамара ШАРАВАРА

(протокол 01 вересня 2025 р. № 2)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова навчальна дисципліна)

ПОЛІТИЧНА РЕГІОНАЛІСТИКА

освітньо-професійна програма	Політологія
спеціальність	С2 Політологія
галузь знань	С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
рівень вищої освітній	другий (магістерський)
факультет	обліку та фінансів

Полтава
2025 – 2026 н. р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Політична регіоналістика» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Політологія» спеціальності С2 Політологія

Мова викладання: державна.

Розробник: Приходько Сергій, к. політ. н., доцент кафедри політології, історії і філософії, Полтавського державного аграрного університету, доцент.

«01» вересня 2025 року

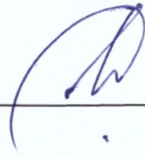
 Сергій ПРИХОДЬКО

Погоджено гарантом освітньої програми «Політологія»

«01» вересня 2025 року

 Сергій ПРИХОДЬКО

Схвалено радою з якості вищої освіти
спеціальності «Політологія»
протокол від 01 вересня 2025 року № 1

Голова ради з якості вищої освіти спеціальності Світлана МАКАРЕЦЬ

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма здобуття освіти
Загальна кількість годин -	135
Кількість кредитів –	4,5
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова
Рік навчання (шифр курс)	I (С2ПОЛІТмд 2025)
Семестр	II
Лекції (годин)	22
Семінарські заняття (годин)	24
Самостійна робота (годин)	89
у т. ч. індивідуальні завдання (годин)	-
Форма семестрового контролю	екзамен

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Дати здобувачам вищої освіти розширене уявлення про політичну регіоналістику, історію становлення цієї дисципліни, основні теоретичні школи, актуальні проблеми розвитку регіонів в сучасного світі; ознайомити із основними напрямками зовнішньоекономічних і транскордонних регіональних зв'язків регіонів, вивчити державу як територіально-політичну одиницю, шляхи внутрішньо-регіональної і трансрегіональної взаємодії і співробітництва; розглянути політичні режими, політичні еліти, регіональні союзи, організації, інтеграційні об'єднання та вплив глобалізації і світової політики на політичні процеси в різних регіонах світу та України.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Дисципліни, що передують вивченню навчальної дисципліни «Політична регіоналістика» відповідно до структурно-логічної схеми освітньої програми «Політологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти: «Актуальні проблеми сучасної політики», «Європейська та євроатлантична інтеграція України».

4. Компетентності:

загальні:

ЗК 02. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК 03. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

ЗК 07. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

Спеціальні (фахові, предметні):

СК03. Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів.

СК04. Здатність комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

СК06. Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

СК 07. Спроможність ефективно виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультаційні функції на національному та міжнародному рівні.

5. Програмні результати навчання:

ПР 04. Приймати ефективні рішення з питань політики, політичних наук і дотичних проблем, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати розвиток політичних процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень.

ПР 06. Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів.

ПР 07. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері політики, політології та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість освіти, оцінювати ефективність і результативність діяльності.

ПР 09. Надавати експертні й аналітичні консультації органам влади, політичним партіям, громадським організаціям.

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Програмний результат навчання (визначений освітньою програмою)	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
ПР 04. Приймати ефективні рішення з питань політики, політичних наук і дотичних проблем, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати розвиток політичних процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень.	Знати специфічні проблеми сучасної політики і дотичних проблем, які існують у складних і непередбачуваних умовах сьогодення.
	Вміти аналізувати і порівнювати альтернативи при ухваленні політичних рішень оцінювати їхні ризики та імовірні наслідки, прогнозувати розвиток політичних процесів.
	Розуміти сутність можливих потенційних наслідків прийняття політичних рішень в сучасних складних і непередбачуваних умовах.
ПР 06. Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів.	Знати основні принципи здійснення влади та публічної політики.
	Вміти критично осмислювати процеси здійснення влади, функціонування політики в складних і непередбачуваних умовах сучасного світу.
	Розуміти особливості принципів функціонування політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів в сучасних умовах.
ПР 07. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері політики, політології та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість освіти, оцінювати ефективність і результативність діяльності.	Знати методи стратегічного планування в політичній сфері; специфіку здійснення проектного менеджменту; принципи та методи вимірювання успіху політичної діяльності; стандарти якості освіти та професійної підготовки у сфері політології.
	Вміти розробляти стратегічні плани для реалізації політичних ініціатив або діяльності організацій; керувати ресурсам у динамічному політичному середовищі; здійснювати моніторинг, аудит та корегування політичної діяльності.

	Розуміти, як політичні рішення впливають на економіку, соціальну сферу та безпеку (і навпаки), наслідки управлінських рішень для суспільства та необхідність дотримання демократичних цінностей; що в умовах невизначеності плани потребують гнучкості, а результативність залежить від здатності до швидкої адаптації.
ПР 09. Надавати експертні й аналітичні консультації органам влади, політичним партіям, громадським організаціям.	Знати методологію політичного аналізу, а також технік прогнозування; специфіку суб'єктів консультування; вимоги до написання аналітичних записок, позиційних документів та експертних висновків.
	Вміти готувати аналітичні продукти, що відповідають запитам замовника; здійснювати моніторинг політичного середовища; комунікувати складні ідеї, презентувати результати аналізу доступною мовою; розробляти стратегії реагування.
	Розуміти політичну відповідальність експерта, відмінності між неупередженим аналізом та відстоюванням інтересів конкретного замовника; наявність прихованих інтересів груп впливу; важливість захисту інформації при роботі з політичними структурами та дотримання професійної етики.

6. Методи навчання і викладання

Словесні (лекція, розповідь, пояснення, бесіда); наочні (ілюстрування); інтерактивні методи (дискусії, дебати; проектування професійних ситуацій; розроблення і презентація проєктів); рольові та ділові ігри; мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій), кейс-методи.

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Політична регіоналістика: історія становлення і розвитку.

Політична регіоналістика в системі регіональних та політичних дисциплін. Основні підходи до аналізу проблем політичної регіоналістики: політико-географічні і геополітичні, політико-історичні, соціально-політичні. Функції політичної регіоналістики. Структура політичної регіоналістики. Об'єкт та предмет політичної регіоналістики. Дослідження відносин між центром і регіонами в Україні як передумова формування національної політичної регіоналістики.

Тема 2. Регіон, сучасний регіоналізм та регіональна ідентичність в контексті світової практики.

Регіон як об'єкт міждисциплінарного дослідження. Поняття та особливості процесу регіоналізації. Регіональна ідентичність. Особливості політико-комунікативних моделей регіонального розвитку. Регіоналізм в світовій практиці: ЄС, Азійсько-Тихоокеанський регіон та Північна та Латинська Америка.

Тема 3. Держава як територіально-політична система.

Практика територіальної організації держави. Територіальна організація держави. Адміністративно-територіальний поділ держави. Політико-адміністративні кордони. Гарантії цілісності держави. Територіально-політична децентралізація. Основні теоретичні моделі (типи) держав: національна, правова, соціальна. Мононаціональні і полінаціональні держави. Правова держава, соціальна держава. Унітарна, конфедеративна, федеративна й

квазіфедеративна держави. Поняття та фактори федералізму. Класифікації федерацій та моделі федералізму. Особливості федеративної територіально-політичної системи.

Тема 4. Адміністративно-територіальний поділ та місцеве самоврядування: вітчизняний та зарубіжний досвід.

Адміністративно-територіальний поділ: поняття та фактори. Територіально-політична децентралізація, деволюція, федералізація, асиметрія. Децентралізація в унітарних державах. Дві моделі децентралізації. Вплив АТП на політичний вибір населення. Функції АТП, Ієрархія одиниць АТП. Реформи АТП: передумови, напрямки та наслідки. Основні етапи розвитку системи АТП і місцевого самоврядування. Місцеве самоврядування як суспільно-політичний інститут. Теорії, моделі, практика.

Тема 5. Механізми і принципи здійснення політичної влади на регіональному рівні. Регіональна еліта.

Форми і функції та система органів управління в регіоні. Місцеве та регіональне управління. Відносини між центром і регіонами. Територіальне управління :європейський досвід. Особливості політико-комунікативних моделей регіонального розвитку. Поняття «регіональна еліта». Якісна і кількісна характеристика структури політичної еліти. Особливості становлення регіональних еліт в Україні. Типи політичних режимів в регіонах (моноцентрична і поліцентрична система організації влади). Державні адміністрації в системі територіальної організації влади. Місцеве самоврядування в системі територіальної організації влади. Особливості розподілу повноважень в унітарних та федеративних державах.

Тема 6. Регіональна політика та регіональний політичний процес в Україні.

Регіональна політика: визначення, суб'єкти та об'єкти. Структура та типологія регіональної політики. Поняття «центр» та «периферія» в регіональній політиці. «Регіональний розвиток» в межах регіональної політики. Регіональна політика: світові моделі і Україна. Становлення регіональної політики в Україні. Нормативно правова база державної регіональної політики України. Матеріально-фінансові основи функціонування регіональної та місцевої влади в Україні. Питання політичної реформи на регіональному та місцевому рівнях. Децентралізація влади в Україні. Перспективи вдосконалення державної регіональної політики України.

Тема 7. Регіональні політичні конфлікти.

Регіональні політичні конфлікти і кризи в сучасному світі. Природа регіональних конфліктів. Типи і види регіональних конфліктів. Стратегії врегулювання регіональних політичних конфліктів. Етнічні конфлікти як один із видів регіональних конфліктів. Регіональна безпека. Сучасні концепції та теорії безпеки.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	Денна форма (С2ПОЛІТмд_2025)			
	усього	у тому числі		
		л	с	с.р.
Тема 1. Політична регіоналістика: історія становлення і розвитку.	19	2	4	13
Тема 2. Регіон, сучасний регіоналізм та регіональна ідентичність в контексті світової практики.	20	4	4	12
Тема 3. Держава як територіально-політична система.	17	2	2	13
Тема 4. Адміністративно-територіальний поділ та місцеве самоврядування: вітчизняний та зарубіжний досвід.	21	4	4	13
Тема 5. Механізми і принципи здійснення політичної влади на регіональному рівні. Регіональна еліта.	20	4	4	12

Тема 6. Регіональна політика та регіональний політичний процес в Україні.	21	4	4	13
Тема 7. Регіональні політичні конфлікти.	17	2	2	13
Усього годин	135	22	24	89

8. Теми семінарських занять

Назва теми	Кількість годин
	Денна форма (С2ПОЛІТ мд 2025)
Тема 1. Політична регіоналістика: історія становлення і розвитку.	4
Тема 2. Регіон, сучасний регіоналізм та регіональна ідентичність в контексті світової практики.	4
Тема 3. Держава як територіально-політична система.	2
Тема 4. Адміністративно-територіальний поділ та місцеве самоврядування: вітчизняний та зарубіжний досвід.	4
Тема 5. Механізми і принципи здійснення політичної влади на регіональному рівні. Регіональна еліта.	4
Тема 6. Регіональна політика та регіональний політичний процес в Україні.	4
Тема 7. Регіональні політичні конфлікти.	2
Разом	24

Теми практичних занять

Не передбачено навчальним планом.

Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом.

9. Теми самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин
	Денна форма (С2ПОЛІТ мд 2025)
Тема 1. Політична регіоналістика: історія становлення і розвитку.	13
Тема 2. Регіон, сучасний регіоналізм та регіональна ідентичність в контексті світової практики.	12
Тема 3. Держава як територіально-політична система.	13
Тема 4. Адміністративно-територіальний поділ та місцеве самоврядування: вітчизняний та зарубіжний досвід.	13
Тема 5. Механізми і принципи здійснення політичної влади на регіональному рівні. Регіональна еліта.	12
Тема 6. Регіональна політика та регіональний політичний процес в Україні.	13
Тема 7. Регіональні політичні конфлікти.	13
Разом	89

10. Індивідуальні завдання

Не передбачено.

11. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю програмних результатів навчання
ПР04. Приймати ефективні рішення з питань політики, політичних наук і дотичних проблем, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати розвиток політичних процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень	<i>Поточний контроль:</i> • опитування на семінарських заняттях; • розв'язування тестів; • виконання завдань самостійної роботи; <i>Семестровий контроль:</i> екзамен
ПР06. Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів	<i>Поточний контроль:</i> • опитування на семінарських заняттях; • розв'язування тестів; • виконання завдань самостійної роботи; <i>Семестровий контроль:</i> екзамен
ПР 07. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері політики, політології та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість освіти, оцінювати ефективність і результативність діяльності.	<i>Поточний контроль:</i> • опитування на семінарських заняттях; • розв'язування тестів; • виконання завдань самостійної роботи; <i>Семестровий контроль:</i> екзамен
Р 09. Надавати експертні й аналітичні консультації органам влади, політичним партіям, громадським організаціям	• розв'язування тестів; • виконання завдань самостійної роботи

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль і підсумкова оцінка рівня досягнення результатів навчання.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти				Разом
	Опитування на семінарських заняттях	Розв'язування тестів	Виконання завдань самостійної роботи	Екзамен	
Тема 1. Політична регіоналістика: історія становлення і розвитку.	8 (4+4)		2		6

Тема 2. Регіон, сучасний регіоналізм та регіональна ідентичність в контексті світової практики.	8 (4+4)	18	2	20	6
Тема 3. Держава як територіально-політична система.	4		2		6
Тема 4. Адміністративно-територіальний поділ та місцеве самоврядування: вітчизняний та зарубіжний досвід.	8 (4+4)		2		6
Тема 5. Механізми і принципи здійснення політичної влади на регіональному рівні. Регіональна еліта.	8 (4+4)		2		6
Тема 6. Регіональна політика та регіональний політичний процес в Україні.	8 (4+4)		2		6
Тема 7. Регіональні політичні конфлікти.	4		2		6
Екзамен				20	20
Разом	48	18	14	20	100

Шкала та критерії оцінювання результатів навчання
Шкала та критерії оцінювання опитування на семінарських заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
4	Здобувач вищої освіти ґрунтовно і послідовно викладає вивчений навчальний матеріал, виявляє повне розуміння його змісту; демонструє високий рівень критичного осмислення принципів здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів; обґрунтовує власні думки; активно бере участь у дискусіях, виявляє ініціативу; демонструє на високому рівні базові знання проблем сучасної регіональної політики, на високому рівні застосовує широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на різних рівнях;
3	Здобувач вищої освіти виявляє знання і розуміння основних положень тематики дисципліни, демонструє достатній рівень критичного осмислення принципів здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів; виявляє середні знання проблем сучасної регіональної політики; на належному рівні застосовує концепти і методи для інтерпретації та аналізу політики на регіональному, національному та світовому рівнях;
2	Здобувач вищої освіти демонструє рівень засвоєння навчального матеріалу на рівні простого відтворення, викладає його непослідовно і невпевнено, допускається значних принципових помилок у викладенні фактів, що спотворюють їх зміст. Демонструє задовільний рівень осмислення принципів здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів. Досить фрагментарно відтворює концепти і методи для інтерпретації та аналізу політики на різних рівнях та знання проблем сучасної регіональної політики;
1	Здобувач вищої освіти не виявляє знань основної частини навчального матеріалу, допускає суттєві помилки, що можуть спотворювати зміст питань; рівень концептуальних знань з проблем сучасної регіональної політики є низьким.
0	Відповідь відсутня

Шкала та критерії оцінювання розв'язування тестів

Кількість балів	Критерії оцінювання
Кожна правильна відповідь – 1 бал	
15-18	Продemonстрований високий рівень формування компетентностей та досягнення програмних результатів навчання
12-14	Продemonстрований достатній рівень формування компетентностей та досягнення програмних результатів навчання
7-11	Продemonстрований задовільний рівень формування компетентностей та досягнення програмних результатів навчання
3-6	Продemonстрований низький рівень формування компетентностей та досягнення програмних результатів навчання
0-2	Продemonстрований незадовільний рівень формування компетентностей та досягнення програмних результатів навчання

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	Завдання самостійної роботи виконані відповідно до методичних рекомендацій у повному обсязі, здобувач вищої демонструє глибокі, повні, цілісні знання програмного матеріалу, які творчо застосовує при виконанні завдань самостійної роботи; здобувач вищої освіти демонструє високий рівень осмислення принципів здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів, комплексного аналізу влади та урядування, політичних систем, інститутів та режимів, політичних процесів та політичної поведінки у різних контекстах їх функціонування.
1	Завдання самостійної роботи з теми виконані в повному обсязі, але мають певні неточності, що не спотворюють зміст завдання; спостерігаються певні труднощі у процесі систематизації навчального матеріалу, демонструє достатній рівень осмислення принципів здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів, комплексного аналізу влади та урядування, політичних систем, інститутів та режимів, політичних процесів та політичної поведінки у різних контекстах їх функціонування.
0	Завдання самостійної роботи не виконані, або виконані повністю неправильно.

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти на екзамені

(містить три теоретичні питання)

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
для 1-го і 2-го теоретичних питань	7	Продemonстровано вільне володіння передбаченими програмою знаннями, уміннями та навичками; показано глибоке розуміння проблем сучасної регіональної політики; високий рівень здатності використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на різних рівнях; правильно і в достатній кількості підібрано необхідні для відповіді практичні приклади; наявне вміння систематизувати знання; продemonстровано вміння робити на основі аналізу теоретичного і практичного матеріалу обґрунтовані висновки та узагальнення; продemonстрований високий рівень осмислення принципів здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів,

		комплексного аналізу влади та урядування, політичних систем, інститутів та режимів, політичних процесів та політичної поведінки у різних контекстах їх функціонування.
	6	Продemonстровано належний рівень володіння визначеними програмою знаннями, уміннями та навичками; аналізу влади та урядування, політичних систем, інститутів та режимів, політичних процесів та політичної поведінки у різних контекстах їх функціонування, осмислення принципів здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів; докладне розуміння проблем сучасної регіональної політики; правильно і в достатній кількості підібрано необхідні для відповіді факти; наявне вміння систематизувати знання; робити на основі теоретичного матеріалу обґрунтовані висновки та узагальнення. Відповідь чітка, логічна, послідовна і завершена. Проте помітні окремі несуттєві ускладнення із власним оцінюванням проблем сучасної регіональної політики.
	5	Знання програмного матеріалу є достатньо глибокими, продемонстровано ґрунтовне розуміння проблем сучасної регіональної політики. Здобувач вищої освіти виявляє вміння аналізувати проблеми здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів; у достатньому обсязі володіє концептами і методами для інтерпретації та аналізу політики на різних рівнях. Узагальнення та висновки робляться логічно і послідовно. Проте у здобувача вищої освіти виникають деякі незначні ускладнення.
	4	Знання програмного матеріалу є достатнім, продемонстровано належне розуміння актуальних проблем сучасної політики. Здобувач вищої освіти у необхідному обсязі володіє концептами і методами для інтерпретації та аналізу політики на різних рівнях. Відповідь на теоретичні питання намагається поєднувати з підтвердженням практичними прикладами (хоча і не повною мірою). Узагальнення та висновки намагається здійснювати самостійно, логічно і послідовно. Проте у при аналізі проблем здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів мають місце певні неточності та помилки.
	3	Продemonстровані певні знання основної частини програмного матеріалу, але питання розкриваються неповно; мають місце суттєві помилки у викладенні фактичного матеріалу та висновках, трактуванні понять і термінів. Знання проблем сучасної регіональної політики, здійснення влади та публічної політики світової політики та політики окремих країн та регіонів відображаються на рівні простої констатації. Відповідь непослідовна, безсистемна.
	2	Знання основної частини програмного матеріалу мають частковий характер; здобувач вищої освіти поверхнево визначає проблеми сучасної регіональної політики; наявні суттєві помилки при викладенні фактичного матеріалу, у трактуванні політологічних понять і категорій, якими оперує здобувач вищої освіти. Аналіз влади та публічної політики представлений у формі простої констатації фактів. Відповідь безсистемна, поверхнева.
	1	Здобувач вищої освіти демонструє мінімальні знання теоретичного матеріалу; наявні грубі помилки в його викладенні, у трактуванні понять і категорій. Відсутня здатність аналізувати владу та урядування. Відповідь представляє окремі, неузгоджені між собою

		знання.
	0	Відсутні знання програмного матеріалу; відповідь на питання білета помилкова; відсутнє володіння необхідними для виконання завдання уміннями і навичками.
для 3-го теоретичного питання	6	Продemonстровано вільне володіння передбаченими програмою знаннями, уміннями та навичками; показано глибоке розуміння проблем сучасної регіональної політики; високий рівень здатності використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на різних рівнях; правильно і в достатній кількості підібрано необхідні для відповіді практичні приклади; наявне вміння систематизувати знання; продемонстровано вміння робити на основі аналізу теоретичного і практичного матеріалу обґрунтовані висновки та узагальнення; продемонстрований високий рівень осмислення принципів здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів, комплексного аналізу влади та урядування, політичних систем, інститутів та режимів, політичних процесів та політичної поведінки у різних контекстах їх функціонування.
	5	Знання програмного матеріалу є достатньо глибокими, продемонстровано ґрунтовне розуміння проблем сучасної регіональної політики. Здобувач вищої освіти виявляє вміння аналізувати проблеми здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів; у достатньому обсязі володіє концептами і методами для інтерпретації та аналізу політики на різних рівнях. Узагальнення та висновки робляться логічно і послідовно. Проте у здобувача вищої освіти виникають деякі незначні ускладнення.
	4	Знання програмного матеріалу є достатнім, продемонстровано належне розуміння актуальних проблем сучасної політики. Здобувач вищої освіти у необхідному обсязі володіє концептами і методами для інтерпретації та аналізу політики на різних рівнях. Відповідь на теоретичні питання намагається поєднувати з підтвердженням практичними прикладами (хоча і не повною мірою). Узагальнення та висновки намагається здійснювати самостійно, логічно і послідовно. Проте у при аналізі проблем здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів мають місце певні неточності та помилки.
	3	Продemonстровані певні знання основної частини програмного матеріалу, але питання розкриваються неповно; мають місце суттєві помилки у викладенні фактичного матеріалу та висновках, трактуванні понять і термінів. Знання проблем сучасної регіональної політики, здійснення влади та публічної політики світової політики та політики окремих країн та регіонів відображаються на рівні простої констатації. Відповідь непослідовна, безсистемна.
	2	Знання основної частини програмного матеріалу мають частковий характер; здобувач вищої освіти поверхнево визначає проблеми сучасної регіональної політики; наявні суттєві помилки при викладенні фактичного матеріалу, у трактуванні політологічних понять і категорій, якими оперує здобувач вищої освіти. Аналіз влади та публічної політики представлений у формі простої констатації фактів. Відповідь безсистемна, поверхнева.
	1	Здобувач вищої освіти демонструє мінімальні знання теоретичного

		матеріалу; наявні грубі помилки в його викладенні, у трактуванні понять і категорій. Відсутня здатність аналізувати владу та урядування. Відповідь представляє окремі, неузгоджені між собою знання.
	0	Відсутні знання програмного матеріалу; відповідь на питання білета помилкова; відсутнє володіння необхідними для виконання завдання уміннями і навичками.

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачено під час реалізації навчальної дисципліни

Засоби навчання: ноутбук, мультимедійне обладнання (проектор), проекційний екран, дошка аудиторна; онлайн платформа Google Meet, електронний репозитарій ПДАУ, АСУ ПДАУ, електронний ресурс на платформі LMS Moodle.

Перелік обладнання, необхідного для вивчення навчальної дисципліни, забезпечує кафедра політології, історії і філософії.

13. Політика навчальної дисципліни

- *щодо термінів виконання та перескладання:* усі завдання, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, мають бути виконані у встановлений термін; роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчий бал (-30%). Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин із дозволу деканату. Повторне проходження контрольного заходу із навчальної дисципліни для ліквідації підсумкової академічної заборгованості допускається не більше двох разів. Отримана оцінка у разі другого повторного проходження контрольного заходу є остаточною;

- *щодо академічної доброчесності:* здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету;

- *щодо відвідування занять:* відвідування лекційних і семінарських занять здобувачами вищої освіти є обов'язковим; відмітка про відвідування занять здійснюється в журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача;

- *щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти:* на здобувачів вищої освіти поширюється право на визнання результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах (Prometheus, Coursera, ВУМ online, EdEra тощо). Особливості неформального / інформального навчання та процедури перезарахування їх як освітнього компонента або його частини регламентовані «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету»;

- *щодо оскарження результатів оцінювання:* після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. У разі неможливості спільного врегулювання ситуації здобувач вищої освіти має право оскаржити результати контрольних заходів. Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Порядок

оскарження результатів оцінювання здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті».

14. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Бобровська О. Ю., Савостенко Т. О., Матвеева О. Ю., Лебедева В. К. Державне та регіональне управління : навч. посіб. Дніпро, 2018. 160 с.
2. Державне та регіональне управління : підручник / за заг. ред. Є. Г. Карташова. Київ, 2019. 223 с.
3. Європейська регіональна політика : підручник / за ред. А. Крисоватого та І. Ліщинського. Тернопіль : ВПЦ «Економічна думка ЗУНУ», 2020. 236 с.
4. Кармазіна М., Бевз Т., Горбатюк М., Зорич О. Регіональні політичні еліти в Україні: особливості формування, цінності та ідентичності. Київ : ППІЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2020. 264 с.
5. Механізми реалізації регіональної політики: оцінка ефективності та напрями удосконалення : монографія / наук. ред. С. Л. Шульц. Львів, 2018. 205 с.
6. Милосердна І. М., Краснопольська Т. М. Політична регіоналістика: навчально-методичний посібник. Одеса: Фенікс, 2021. 54 с.
7. Регіоналістика: географічні основи регіонального розвитку і регіональної політики. Навч. посіб. / О. Г. Топчієв, Д. С. Мальчикова, В. В. Яворська. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 372 с.

Допоміжні

1. Аналітична записка політика згуртованості і спільна аграрна політика ЄС: еволюція і огляд законодавства. Інститут Громадянського Суспільства. 2023. URL: <https://surl.li/xukher>.
2. Горбатюк М. Реформа децентралізації в Україні: проблеми здійснення в умовах суспільної кризи. *Політичні дослідження*. 2021. № 1. С. 23-40.
3. Державна Стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки URL: <https://surl.li/rhnpvy>
4. Діденко О. Г. Регіональна політика Європейського Союзу як інституційна передумова забезпечення сталого розвитку територій. *Економіка і регіон*. 2025. № 4. С. 49-55.
5. Європейська регіональна політика: натхнення для країн, що не входять до ЄС? Застосування принципів та обмін досвідом. URL: <https://surl.li/qdkloq>
6. Захарченко В. І. Генеза та основні напрями регіональної політики країн Євросоюзу (досвід для України). *Економічний журнал Одеського політехнічного університету*. 2020. № 1. С. 11-20.
7. Некряч А. І., Лопушинський І. П., Оленковська Л. П. Місцева влада України на шляху демократичного транзиту: політико-управлінські аспекти. *Держава і права : зб. наук. праць. Юридичні і політичні науки*. Київ : Вид-во «Юридична думка», 2021. Вип. 89. С. 230–248.
8. Некряч А. І., Гергель А., Буцький О. Еліта як ключовий суб'єкт трансформаційних перетворень на місцевому рівні в умовах децентралізації. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Серія 22. Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2021. Вип. 30 С. 56–70.
9. Прокопчук О, Ковальчук О, Усик Т. Європейська політика згуртування: концептуальні засади, імперативи для України. *Економіка та суспільство*. 2021. № 26. С.
10. Романова В., Умланд А. Реформа децентралізації в Україні: перші результати та виклики. *Політичні дослідження*. 2021. № 1. С. 41-51.
11. Стойко О. М., Некряч А. І., Кончаковський Є. О. Особливості діяльності місцевого самоврядування в умовах воєнного стану в Україні *Держава і права : зб. наук. праць. Юридичні і політичні науки*. Вип. 91. Київ : Вид-во «Юридична думка», 2022. С. 154-167.
12. Шульц С. Л, Антонюк М. Ю. Регіональна політика ЄС: генеза становлення та пріоритети сучасних трансформацій. *Наукові інновації та передові технології*. 2024. С. 452-463.
13. Bárbara C. Neves and Karen Honório Latin American Regionalism Under the New Right. URL:

<https://www.e-ir.info/2019/09/27/latin-american-regionalism-under-the-new-right/>

14. Bloor Kevin Regionalism and the European Union. URL: <https://www.e-ir.info/2022/05/21/regionalism-and-the-european-union/>

15. Densua Mumford Comparative Regionalism's Decolonial Turn: A Proposition. URL: <https://www.e-ir.info/2020/10/03/comparative-regionalisms-decolonial-turn-a-proposition/>

16. Giovanni Barbieri Regionalism, globalism and complexity: a stimulus towards global IR? URL: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/23802014.2019.1685406>

17. Robert Longley Regionalism: Definition and Examples. URL: <https://www.thoughtco.com/regionalism-definition-and-examples-5206335>

Інформаційні ресурси

1. Децентралізація в Україні. URL: <https://decentralization.gov.ua/>

2. Інститут демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи Національної академії наук України. URL: <https://idss.org.ua/index>

3. Міжнародний центр перспективних досліджень. URL : <https://icps.com.ua/>

4. Офіційний сайт Українського центру економічних і політичних досліджень ім. О.Разумкова. URL : <https://razumkov.org.ua/>

5. РЕГІОНЕТ. Всеукраїнська мережа фахівців і практиків з регіонального та місцевого розвитку. URL: <http://surl.li/lsizc>

6. The Assembly of European Regions. URL: <http://www.aer.eu>